

*"Ben, Aişe...
Muhammed'in^(s) Aişe'siyim..."*

aişe (ra)

ROMAN

SİBEL
ERASLAN

AİŞE^(ra)

Meleklerin Selam Verdiği Kadın
Sibel Eraslan

Türk Roman-Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 3280
Edebiyat Kitaplığı-Roman | 163

YAYIN YÖNETMENİ

İhsan Sönmez

EDİTÖR

Seval Akbiyık

KAPAK TASARIMI

Ravza Kızıltuğ

1. BASKI

Ocak 2014, İstanbul

9. BASKI

Mayıs 2019, İstanbul

ISBN

ISBN 978-605-08-1305-0

9 786050 813050

TİMAŞ YAYINLARI

Çağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No:5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT

Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

ÇOCUKLUK HATIRALARIM...

Bildim bileli babam hep yenidir bana...

Onda eskimiş hiçbir şeyi tutmazdı zaten yıldız istikametinden esen çöl rüzgârı... Onda her şey yepyeni, pırl pırl, el değmemiş olurdu. Ağız bağı henüz çözülmemiş hediye yüklü heybeler gibi olurdu onun kapıları çalışı her seferinde.

Babam... Kuzeye ve doğuya giden yollar demekti... Şam'a ve Yemen'e esen rüzgârlardan çeldiği envai çeşit kokuyla gelirdi. Kokular ve yeni sözlerdi babamın her uzak seferden dönüşü...

Sabrın bilge ama ketum öğretmeni olarak çöl, erkeklerinden çok kadınlarına güvenirdi ki sapasağlam beklemeyi kadınlara, dehşetli yollarda kum fırtınalarının içinde savrulurken yol almayı erkeklere pay etmişti.

Biz babam Ebubekir'i sabırla bekledik, gittiği her yoldan...

Uzun Mekke sıcaklarında buram buram pişen toprak damlarımız, gün batımından sonra hızla serinlemeye başlar... Geceleriye bir yıldız balkonuna dönüşen çatılar, kocalarının yolunu bekleyen vefakâr kadınlarla onların masal düşkünü küçük çocuklarına yataklık ederdi.

Dolunayın şavkıyla altın tozu yağardı şehre sanki, sihir gibi kaplardı kentin silüetini çöl mehtabı... Kireçle badanalanmış küçük evlerden oluşan iç mahalleler ve onlara nispeten daha yükseklerde, geniş bahçe duvarlarıyla adeta fildişinden sarayları andıran, zengin ve soylulara ait konaklar, hatta göçerlerin, şehrin açıklarına yayılmış kıl çadırları ve tavanı hurma dallarıyla örtük, yolcuları misafir eden kervan durakları... Hepsi, dolunayın gizemli dokunuşuyla kendinden geçmişti. İç içe dolanmış parlak bir gerdanlığa dönerdi Mekke.

Dolunay ve Mekke...

Babamın dönüşü çoğu kez dolunaya denk gelirdi. Çocukluğumun en sabırsız ve en bıçak kemiğe dayandı dakikalarını sayardı o vakitler...

Latif bir serinlik, toprak damlı evlerin üzerinden esip, konağın bahçesinde biraz oyalandıktan sonra terasa doğru bir yel fısıksini andırırçasına taşar, üzerinde yalınayak gezindiğimiz serin sahanlıktaki cibinliği, kapıda asılı duran uçları mercan boncuklu ince perdeleri kıpırdatırdı.

Çıkrır çıkrır çıkrır... Bu ses, bu hafif nefesi rüzgârın, annemle birlikte ona eşlik eden kadınların kedileri andıran solgun konuşmaları, mırıl mırıl mırıl... Ve onlara hizmet eden çalışkan cariyelerin gecenin içinde sağa sola hızla yürürken bileklerindeki halhallerle çıkarttıkları tıkırtılar, tıkır tıkır tıkır... Uzanıp kıvrıldığım yerden baktığım yıldızları semanın, pırlıl pırlıl pırlıl... Uyur uyanık... Masal ile gerçek... Rüya ile hakikat... Bir salıncak gibi med cezirlerle içinde sallandığım...

Masalsız büyüyemezdi elbette babalarını bekleyen çöl çocukları... Ben de onlardan biri idim işte... Hele soy bilgini ihtiyar bir dedesi varsa o toprak damlarda uzanmış çocukların veya bitimsiz gök kubbeye saçılmış binlerce yıldızın birbirinden ilginç öyküsünü "Ey dostlar" kafiyesiyle anlatan yaşlı ninesinin dizleri dibinde uyuyakalma bahtına erişmiş Mekke çocuklarından birisiyseniz

benim gibi... Yolunu beklediğiniz baba; bir Şiir, bir masal, bir yıldız gibi gelirdi kũçük kalbinize.

Herkes farklı önceliklerle beklerdi ticaret seferine çıkan babamı... Dedem ve diğer yaŐlı akrabalarımız, bereketli bir kazançla dōnebilmelerini murat ederken, annem Ūmmũ Ruman için sađ selamet kavuŐabilmekti tũm bekleyiŐin ũrpertisi... Ablam Esmaya gōreyse babam hediye demekti en baŐından beri, hem annemin hem onun gōđũs germek zorunda kaldığı nice mihnet ve ileden sonra, babam Ebubekir hem anneme hem ona serin ve gũvenli bir ađaç gōlgeliđi gibiydi.

Babam hediye gibi çıkıp gelirdi her seferinden ablama... Her seferinde Esmanın kibar ve mahcup dũnyasına uygun, naif hediyeleri olurdu babamın. Mercan bir kolye veya fildiŐi bir saç tokası ya da bir Şam gezgininden satın alınmıŐ, etrafı deniz kabuklarıyla sũslenmiŐ bir gōzyaŐı hokkası... Heybesinde yeni kitaplar, bazı haritalar, annem için satın alınmıŐ billur ŐiŐeler içinde rengarenk esanslar... Evin kadınlarına hediyeydi babamın uzun seferlerden dōnũŐũ...

Babam Ebubekir'in uzun yolculuklarından benim payıma dũŐen Őeyse hepsinden sıcak ve gerçek olandı... ũnkũ benim için o, sadece babamdı ve bu dũnya demekti, her Őeydi benim için...

Onu asla evde veya kapının ũnũnde karŐılamazdım mesela... Bir toz bulutunun içinde, deve kafilelerinin hemen ũn saflarında Şehre girerken açtıkları sancakları, onun geliŐini gōzlediđim çatı katından bakar bakmaz derhal tanıyıp onları karŐılamaya koŐanların arasında karıŐırdım.

Annem bu halimden çok hoŐlanmasa da babama dũŐkũnlũđũmũ bildiğinden heyecanıma o seferlik razı gelir, zılgıtlarla, tezahũratlarla uzun yoldan dōnenleri karŐılamak ũzere koŐuŐan kalabalığa karıŐmama pek ses çıkarmazdı.

Şehrin giriŐine yakın devesinden iner, kũheylanına binerdi babam ağeti ũzere... Onların ũlũn kumlarını kaldıra kaldıra ihtiyaŐ-

lı bir toz bulutu içinde şehre girişleri, sonu mutlulukla biten bir masala benzerdi. Ve elbette bu yolculuktan payıma düşen en güzel ganimet: Gözleriyle bir müddet beni aradıktan sonra sevinçle atundan inerek dizini kırıp kollarını iki yana açtıktan sonra söylediği ilk söz:

“Kızım, Aişe...”

Ona sarıldığımda sanki dünyanın bütün yollarını benim için yürüyüp de gelmiş bir kucağın melikesi olurdum. Babamın hasreti bu sarılışla vuslata erer, onunla benden başka kimsenin göremediği bir tacı takardı sanki başımın üstüne... Babam, başımın tacı olurdu her seferinde... Sonra ellerimden tutar, beni atına bindirir, yuları tutmak isteyen hizmetkârlara müsaade etmez, bir yandan da bana gülümseyerek bakar:

“Konuş bakalım Hümeýra, ne var ne yok...” diye sorardı.

Kendimi bildim bileli annemin sıkı terbiyesi altında, insanlara çok soru sormamam, sessiz sakin ve ablam Esmâ gibi olgun bir küçük hanımefendi olmam konusunda uyarıldığım için, önceden ezberlediğim haliyle, “Siz bizim velinimetimizsiniz, sağ salım size kavuşmak bizim en büyük dileğimizdir” gibi nakaratlar eşliğinde, kadim zamanlardan intikal etmiş şiirleri okuyarak cevap verirdim babama...

Ama babam beni bilir, onu güldüren bu ezber nakaratlı şiirlere, “Konuş bakalım Hümeýra, daha daha nasılsınız?” diye karşılık verirdi. Ondan aldığım güvenle birkaç aylık yokluğunda Mekke’de olan biten ne varsa, bir solukta tek tek aktarırdım evin kapısına ulaşıncaya kadar...

Sefer dönüşü karşılama merasimi ve eşin dostun evlerine gidişinden sonra, “Aişe sana haber vermiştir ya...” diye sitemle başlardı annem konuşmalarına. Babamsa gülerken mukabele ederdi; “Evet, Aişe söyledi, kanatlı karınca oyununda bütün arkadaşlarını mağlup etmeyi başarmış...” Sonra da hep birlikte gülerken sofraya otururduk... Annemin hizmetkârları ve arkadaşlarıyla

günlerden beri binbir özenle hazırladığı ikramlarla ziyafete dönüşmüş olurdu babamın her seferden dönüşündeki o en uzun ve en mutlu gece...

Zaten iştahsız bir çocuk olduğumdan, babamın dönüş heyecanı ile iyice yemeden içmeden kesileceğimi bildikleri için, beni mahsusen babamla dedemin arasında oturturlardı annemle ablam...

Babam, evin küçüğü olarak her türlü nazımı çeker, kendi lokmasından ayrılarak bir kuş yavrusunu beslercesine itina ederdi bana...

“Duyduğumuza göre yine çok koşmuş oynamışsın ben yokken, üstelik de hasta düşmüşsün, sana aceleci çocuk ile ihtiyar kralın masalını anlatmamış mıydı deden Aişecik, söyle bakalım...” deyip saçlarımı okşardı babam.

Sonra da saçlarımı karıştırdığı ellerini koklar, “Hımmm... Ne de güzel kokuyor Aişe'min saçları, kibar ablası Esmâ süslemiş olsa gerek küçük prensesimizi... Büyüdüğünde onu krallar gelin almak isteyecek de vermeyecek annesiyle dedesi...” deyip takılırdı.

“Aişe hiç büyümeyecek ki...” derdi hemen annem.

“Sabah uyanır uyanmaz arkadaşlarıyla oynamaya gitmek ister, kan ter içinde gün boyu koşar da bir lokma ekmek atmaz ağzına, onun yaşındakiler çoktan ip büküp yün eğirmeye başlarsa da o illa ki deve dövüşlerini seyretmeye gider ağabeyiyle...”

Tüm bu şen şakrak konuşmaların içinden benim takılıp kaldığımsa babamdan işiteceğim yeni sözler, hikâyeler olurdu...

“Babacığım, ne olur anlatsanıza şu aceleci çocuk ile ihtiyar kralın masalını, haydi ne olur anlatın...” deyip belki bir hafta belki bir ay kadar sürecek seyahat öykülerini başlatırdım babamın...

Teymoğulları derlerdi Mekke'deki sülalemize. Cömertlikleriyle meşhurdu dedelerimiz. Şam'dan Yemen'e, Cidde'den ismini bilmediğim uzak denizlere kadar nice namlı ticaret seferlerine çıkar, her seferinde çıkıp gittikleri yeni dünyalardan yeni bilgilerle, yeni kelimelerle dönerlerdi...

“Teym, çölün cömert prenslerinin karargâhıdır” derdi Mekke’ye gelen seyyahlar da... Soy, en önemli meselesi ve nesilden nesile aktarılan en mühim bilgisiydi Mekke’nin...

Mekke’nin onurlarına çok düşkün aileleri arasındaki kâh gizli kâh aşikâr rekabet sürer giderdi. Maddi zenginlikten dini himayeye, edebiyat üstünlüğünden ve özellikle mısra zevkinin yüceltiği şiir müsabakalarından uzak kabilelerle yapılacak antlaşmalarda söz ve mühür yetkisi taşımaya kadar hemen her konuda hissedilen garip bir itibar alışımıydı bu... Çöle dair bu üstünlük anlayışında evet, güç her şey demekti belki ama kaba kuvvet ya da dünyevi varsılıkla ölçülemeyecek öncelikleri de vardı Mekke’nin... Cömertlik gibi, misafirperverlik gibi, bilgeliğe ve güvenilirliğe dayanan arabuluculuk, hakemlik gibi parayla satın alınamayacak değerler ki... Teymoğulları dendiğinde, “çölün zarif himayekârları” deyip seslerini keserdi diğerleri...

Söz gelimi Ümeyyeoğulları... Babam ve dedemin yürüttüğü pek çok ticaret seferinin benzerlerini hatta belki zaman zaman kazanç bakımından çok daha üstünlerini elde etmiş olsalar bile... Onlar, çoğu kez cengâverlikleriyle, yüreklere saldıkları hışımla, özellikle orta hallilerin tedirginlikle ve gariplerin korkuyla andıkları bir sülaleyken... Bizim Teymoğullarının ismi geçtiğinde yüzler derhal güler, yoksullar, yetimler adalet ümidiyle doğrulurdu... Bizim babalarımızdan öğrendiğimiz en büyük görgüydü yoksulu, yetimi, kimsesizi, yolcu, talebeyi sahiplenmek... “Teym’in bahtı bu yüzdendir” derdi dedem Ebu Kuhafe, “bizim işimiz, şayet sevgi ve merhametle muamele edersek açılır, unutmayın, kötülüğe bulaşmayın, ikram ediniz ki ikram edilesiniz.”

Ve şiir merakı...

Söz güzel söylemek, bizim ailede paylaşılmış bir miras gibiydi. Sadece erkeklerimiz bilmezdi okuyup yazmayı, hesap yapmayı ve tarih bilgisini... Ailemizin kadınları da en az erkekler kadar okuyup öğrenmeye, ezberlemeye ve zarif konuşma adabına uygun yetişirlerdi... Evlerimizdeki yaşlı akrabalarımız, ninelerimiz,

halalar, teyzeler, biz çocuklardan bir iş yapmamızı istediklerinde alnımızdan öptükten sonra, “Unutmayasın” der, önce kulaklarımızın uçlarını tutar, sonra da kalbimizin üstüne pıt pıt fiske atarlardı...

Bir gün bunun sebebini sormuştum uzaklardan misafir gelen bir akrabamıza... Ninecik soru soruşumu çok beğenmiş; “Bu kızın akıllı, boyundan da yaşından da pek büyük... Büyüdüğünde emirlere gelin olasın a küçüğüm...” deyince, annem yine sitemle okşamıştı saçlarımı: “Aişe hâlâ bebekleriyle oynuyor, odasında bir sürü kızı var. O hiç büyümeyecek bu gidişle, zaten büyüse de dedesiyle babası onu kimseciklere gelin vermeyecek... Çünkü bu akıllı kızı çok seviyor Teymoğullarının reisleri...”

Nine, sanki ağzında ceviz çiğniyormuş gibi çıkır çıkır sesler çıkararak konuşuyordu: “Öyleyse bunu da unutmasın. Çık çık çık... Hem kulağıyla hem kalbiyle de ezberlesin ki unutmamak ikidir; birincisi işitmektedir... Yaa, çık çık çık... Ancak hakkıyla işitenler öğrenir ve bilir. Çık çık çık... İkincisi ve daha önemlisi işiterek öğrendiklerimizi ancak kalplerimize nakşedersek unutmamız. Yaa, çık çık çık... Yani unutmamak kendimizi o işe vermek demektir. Söylenmiş söze kendimizi tam anlamıyla verirsek hiç unutmamız... Yaa, işte böyle küçük kızım...”

“Babam Ebubekir, yeni döndüğü Yemen’de Ezd kabilesinden ihtiyar bir bilgenin söylediği şiirleri, verdiği haberleri bir türlü unutamadığını söylüyor bize...” der demez...

Konuşmanın nereye varacağını tahmin eden anneciğim Ümmü Ruman hemen araya girerek; “Aişeciğim, ablan Esma seni çağırıyor, Huveylidoğullarının kadınlarına götürülecek kumaşlar varmış...” demişti.

Babam Ebubekir, kumaş ve elbise ticaretiyle uğraşır. Teymoğulları farklı ticaret kollarıyla uğraşan kalabalık bir kabileydi, güvenilir tüccarlar olduklarından Yemen’den Suriye’ye kadar tüm Ceziretü’l-Arab’da dolaşıma girecek mallar, Ifrikiyye’den Rum

diyarlarına kadar geçecek hem ipek hem de baharat menzilleri onlardan sorulurdu...

Mekke, bir ticaret odağıydı ki “dünyanın kalbinin attığı” yer olarak bilinirdi. “Dünyanın iki büyük yolu vardır” derdi babam, iki kolunu doğulara doğru açarak... “Birisinden ipek ve kadife getirirler Aişelere, diğerindense misk ü amberle karabiber taşır-lar Aişelere...” Mekke’deki büyük ticaret kavşağının iki büyük kalemiydi bunlar; ipek ve baharat, Mekke’nin ticaret loncalarını da belirlerdi...

Babam Ebubekir ve dedem Ebu Kuhafe, yeryüzünün o vaktinin ipek burcunu ören neferlerindendi...

Baharat yolunun Mekke’ye taşıdıklarıyla hemhal olan çok sayıda aile vardı, ne var ki baharat faslı altında içki, haşhaş, mücevher ve kimyevi madde ticareti de yapıldığından baharat loncası zorunlu olarak yaslandığı silahlı adamlar, cengâver korumalar, fedailerle birlikte tartıldığına... Bizim dahil olduğumuz ipek loncalarına göre, daha atılgan, savaştan ve zaman zaman zalim de olabilen güçlerdi baharat loncaları. Onlar aynı zamanda şehri koruma vazifesini ve savaş zamanlarında gerekli askeri gücü ellerinde tutanlardı.

Teymoğullarıysa; Basra ve Şam üzerinden gelen ipek, Kenan taraflarından ihraç edilen yün, Şam civarından intikal eden iplik ve kumaş ticaretiyle, iğneden ipliğe, deriden urgana, kök boyası elde edilecek bitkilerin Medine’den satın alınmasına, yazı malzemeslerine, mürekkep tozundan saz uçlarına, Mısır taraflarından gelen papirüs kâğıtlarına, ipek yazı takımlarına, kalemdanlara, mobilyaya, süs eşyasına kadar daha naif sanatların ticaretiyle uğraşırlardı.

Babam Ebubekir’in epeyce uzun süren Yemen seferini ve dönüşte bizlere anlattığı garip macerasını da hatırlıyorum. Annem Ümmü Ruman tedbirli bir kadındı. Babamın sefer dönüşü anlattıklarını başkalarıyla paylaşmamamız konusunda bize sıkı tembihlerde bulunmuştu. Çocuk halimle bunun sebebini tam olarak anla-

yamasam da annemin tabiatı gereği titiz bir hanım olduğunu bildiğimden çok da fark edememiştim bu sus emrinin hikmetini... Ezd kabilesinden ihtiyar bir kişiye misafir olmuştu babam Yemen günlerinde... Çok kitap okuyan, Tevrat ve İncil'i bilen, farklı dilleri konuşabilen, misafirperver bir bilgeymiş ihtiyarcık... Babamla konuşurken, aksanının kibarlığından olsa gerek: "Ey genç tacir, Harem halkından mısın?" diye sormuş çarşıda... Babam, "Evet, Harem halkındanım" diye cevaplayınca, ihtiyar kişi bu sefer de kimlerden olduğunu sormuş... Cömertliğiyle namlı ve kan davalarını çözmede sözü dinlenen hakemlerin ailesi olmakla tanınan Teymoğullarından olduğunu öğrenince babam Ebubekir'in... Kolundan tutarak, kendilerinde misafir olması için ısrar etmiş, babam da kıramamış onu. Gece olup herkes yatağına çekildiğindeyse "Gel bakalım genç Teymoğlu, sana soracaklarım var" demiş ak sakallı ihtiyar...

"Harem halkı içinden gelecek son nebi ile ilgili bilgilerim var, henüz ortaya çıktı mı bilemem ama zannederim ki çıkması yakındır. O kişi sözüne güvenilen, alçakgönüllü, orta halli, tertemiz birisidir ki nebi olarak ortaya çıktığında muhakkak ki akrabaları ve arkadaşları ona eziyet edeceklerdir. Ah... Yaşım ve gücüm kuvvetim müsait olsa da zor zamanında onun yanında durabilsem... Şayet ona yetişemezse de ömrüm, sen gençsin, Teymoğullarındansın, ona yetişip şahitlik edersen, benim de selamımı söylersin" demiş...

Babam Ebubekir'in kalbine kazınmış bu ak saçlı bilgenin söylediği sözler. Zaten o dönemde herkes bir bekleyiş içindeydi. Hatta sadece bunu araştırmak için uzak yollardan Mekke'ye gelen adamlar olurdu. İncil'den ve Tevrat'tan haberdar olanlar kadar, Kureyş eşrafından bu konuda malumat sahibi olup iyice beklemeye başlayanlar bile vardı... Sonraları adı Ebu Cehil'e çıkacak Amr bin Hişam da bunların başında gelirdi. Harem halkından birine gelecekse bu peygamberlik, soy sop ve malca üstünlüğü

olanlardan birine gelmeli fikri sabiti, dile getirilmese de hemen her sülalenin beklentisiydi...

Babam, Yemen dönüşünde bizlere anlattığı bu hadisenin etkisindeyken, dostu Hakim b. Hizam'ı ziyaret ettiği gün daha da fevkalade bir şeyden haberdar olacaktı... Evin kıdemli hizmetkârı, misafirlere hizmet eden görevlilere nezaret ederken, "Teyzeniz Hatice Hatun, eşi El-Emin'in Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu söylüyor, güya Hz. Musa gibi bir elçiymiş" deyiverecekti...

Uzun sefer dönüşlerinden sonra, Mekke eşrafının birbirine hoş geldin ziyaretinde bulunması âdettendi... Aynı günün akşamı babama gelen Kureyş eşrafı da benzer şeylerden söz ediyordu...

"Arkadaşın neler söylüyor, duydun mu? Meğer Ebu Talip'in o garip ve yetim yeğenine peygamberlik gelmiş... Arada senin dostluğunun hatırı olmasa vallahi hiç beklemez, derhal hesabını görüverirdik... Ama artık sen döndün ya... Ona yetersin, nasihat mi tekdir mi bilemeyiz ama arkadaşının bu hezeyanları derhal son bulmalı" demişlerdi...

Avlunun hemen girişindeki peykelere oturmuş misafirlerine hayretle sormuştu babam:

"El-Emin'in nesi var, neler söylüyor insanlara?"

"Kâbe'de oturmuş, bir tek ilah olan Allah'tan söz açıyor. Halkı atalarımızın dininden çıkıp kendi anlattığı dine girmeye davet ediyor, güya o da peygamberiymiş bu Allah'ın..." deyip homurdanıyorlardı... Bazıları da alınları terleyerek gülmeye çalışıyorlardı, akıllarınca bu durumu hafife aldıklarını göstermek istercesine... Ama ben çocuk yaşımda, onların bahsettikleri hali hiç de hafife almadıklarımı sezebiliyordum. Gülüp geçilecek bir durumsa bu, niçin babama gelmişlerdi ki... Üstelik babamdan aracılık yapmasını da istiyorlardı...

Babam onları misafir edip yolculadıktan sonra hızla dışarı çıkmıştı... “Muhammed nerededir?” diyerek biraz soruşturmuş, “Hatice'nin evindedir” cevabıyla derhal kapılarına varmış...

İkisi diz dize oturup olanı biteni konuşmuşlar... Babam, El-Emin'i dikkatle dinledikten sonra Yemen'deki ihtiyar bilgeden işittiklerini anlatmış ona başını sallayarak... Sonra da sual etmiş: “Ey güzel arkadaşı, bu anlattıklarını kimdir sana öğreten?”

“Benden önceki diğer Peygamber kardeşlerime de gelen Büyük Melek haber verdi ey Ebubekir” cevabını alınca...

Babam şöyle haykırmış:

“Babam, anam ve hakikatin dostları adına bana söylediklerine inandım... Uzat elini! Ben şahadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur, sen de O'nun Resulüsün!”

Babam bu kısa ama mühim hasbihalin ardından eve döndüğünde, bizleri etrafına toparlayarak olanı biteni tek tek anlattı... “İnsanlara hiç yalan söylemeyen, sözünden ve ahlakından emin olunan biri, hiç Allah'a yalan isnat edebilir mi? Kuşkusuz o doğru sözlüdür” dedi...

Babam Ebubekir'in hiç duraksamadan, tereddüde kapılmadan Müslüman oluşu, Hz. Peygamber'i çok sevindirmişti. Mekke, yalçın taşlarla, sivri tepeli dağlarla çevrilidir. İki dağın arasında, Ebubekir'in Müslüman oluşu kadar sevindiremezdi hiçbir şey son Resul'ü(s)...

Babam, Hz. Hatice'den sonra Resulallah'ı(s) destekleyen ilk yetiştirilmiştir... O, ikincidir. Sadakatin timsali olarak bu “ikinciliği” hayatı boyunca onun iftihar olmuştur... Dedem Ebu Kuhafe dışında hepimiz babamı takip etmiştik.

Babamın bu tertemiz, sorgusuz sualsiz imanı, sadakati ve doğru sözlülüğü, ona “Sıddîk” unvanını vermişti. “Atîk” lakabı da yine Resulallah(s) tarafından “Sen cehennemden azat edilmiş kimsesin” cümlesi üzerine konmuştu. Babam, Resulallah'ın(s) sadakat sahibi azatlıydı bildim bileli... Çok merhametli olduğu için

bazen “Evvah” derdi Allah Resulü(s) babama... Varını yoğunu İslam ve Müslümanlar yoluna heba ettiği için de “Zü'l-Hilal” di babama hitabı...

Ben, Aişe...

Sıddık'ın kızıyım...

Ben, Aişe...

Zü'l-Hilal'in evladıyım...

Evvah ve Atık olan Ebubekir'in kızıyım...

ABLAM VE SIRDAŞIM ESMA...

Annelik rüzgârını hepimizle paylaşarak taşıyandı o her zaman... Anneye kokardı elini sürdüğü eşyalar, gezindiği odalar. Evdeki büyük küçük herkese, kendi annesini taşır, anımsatırdı ablam Esmâ... Dedem, babam, annem bile onda kendi annelerinden bir hatıra, bir iz bulurlardı.

Gerçi her kız çocuğu günün birinde anne olacağı kaderini hatırlatır insana. Ama Esmâ başkaydı işte. O, anne olmadan evvel de anne gibiydi. Analık onun Allah vergisi bir sanatıydı sanki. Evet, anne babamın, akrabalarımızın itinalı terbiyesi, gözetimi altındaydık evin kızları olarak Esmâ da ben de... Gerçi bu Mekke'de âdetti, aile büyüklerinin yetişmekte olan kızları üzerinde görgü ve nezakete dayalı ciddi bir terbiyesi hakimdi... Ama Esmâ şayet o terbiye bu kadar hassas bir şekilde verilmemiş olsaydı da gene Esmâ olurdu sanırım. Ondaki anaç cevher benim için hep imrenilecek bir yol ve baht açıklığı olmuştur...

İnce anlayışın, mükemmelliğin, nezaketin ve ağırbaşlılığın timsali olarak onu hep sabretmesiyle de hatırlarım ben... Dünyanın en yakıcı ateş fırınına sürülse alevlerin içinden sapasağlam çıkacak, ayarı emsalsiz derecede yüksek bir altın sikkesiydi ablam Esmâ... Paylaşandı. Sessizce ve gayretle...

Sırdaştı. Yıldızlar gibi. Dibi gözükmeyen kuyular gibi. Derindi. Elbisesiydi sükûnet. O, yalnızca küçük kardeşi beni değil, hepimizi tek tek merak edendi. Uyuyanların üzerini hafifçe örter, su kırbalarını asla boş tutmaz, bağlanması gerekeni bağlar, çözülmesi gerekeni serbest bırakır, örtülmesi lazım geleni özenle örtüp, salıverilmesi gerekeni asla geciktirmezdi. Tüm bunları sessizce yaparken asla öne çıkmaz, mükemmel bir vezir gibi hepimize nezaret ederdi. Onun kadar ince düşünceli bir refakatçi daha tanımadım ömrümde...

Annem Zeynep b. Amir, babam Ebubekir'in pek kıymet verdiği kimselerden olan Abdullah İbn-i Haris el-Ezdi ile evliymiş ilkin... Eşi vefat edince, şeref sahibi bu ailenin dağılıp mihnete düşmesine vicdanı razı gelmeyen babam, anneme talip olmuş...

Babamın da evinde bir boşluk varmış o vakitler. Ayrılık kararı verdikleri ilk eşinden olma çocuklarıyla hayatın zorlu yanlarına göğüs germeye çalışıyormuş babam da... Annemle evlendiklerinde babamın ilk eşi Kuteyle'den olma ablam Esmâ ve ağabeyim Abdullah da aynı evin efradındanmış... Hiç üveylik bilmedik biz. Bunda annem kadar payı vardır ablam Esmâ'nın, hakkını hiç ödeyemem... Ben dünyaya gözümü açtığımda, hem ablam Esmâ, hem de ağabeyim Abdullah, beni sevgili kardeşleri olarak kucaklamışlar... Ben de onları ana-bir ağabeyim ve ablam olsalardı ancak bu kadar severdim belki...

Söyledim ya, özdü Esmâ, hiç üveylik, ayrıcalık bilmedik... Hatta ablam Esmâ'yı, benden daha çok yakıştırdı herkes anneme... İkisinin arasındaki uyum ve dayanışma sayesinde iki anneli bir çocuk olarak büyüdüm desem abartılı olmaz. Çift limanla korunan bir yelkenli gibiydim çocukluğum boyunca. Annemin kadınlığa dair titiz öğretisi, ablam Esmâ'nın müşfik korumasıyla birleşince, yelkenime bahtı her daim açık, geniş rüzgârlar estirdi kader...

Esmâ yola hazırlayandı hep, bense gözü hep yollara takılı bir yürüyüşçüydüm en başından beri... O desteklerdi, ben yürürdüm. O fikirse ben eylem, o niyetse ben atılım, o yaysa ben oktum.

Öyle zannediyorum ki hayatımın sonraki safhasında gerçekleşecek Risalet'e dair tarihi şahitliğime ilişkin ilk tecrübelerim de hep ablam Esmâ'nın yanındaki günlerimde mayalanmıştır. Hafızam bildim bileli kuvvetlidir, bununla birlikte Teym ailesinin geleneksel şiir ve tarih bilgisindeki nakil temrinlerini ablamlarla birlikte yapardık. İlk küçük ezberler, sonra orta uzunluktaki ezberler ve daha sonra şiirin, hikmetli hikâyelerin, nesep ve tarih anlatılarının detaylı hıfzı, sabırlı tekrarlarımız... Esmâ'nın dizi dibinde gerçekleşirdi ilkin... Teym'in gümrâh bahçesinde, özenle yetiştirilen hurma ağaçları gibiydik hem Esmâ hem ben hem de diğer kardeşlerimiz...

Esmâ'nın güneşten koruyan serin çadırları andıran ablahığı sayesinde, akramım olan kızlar için konulmuş, aşılması çok da kolay olmayan engellere takılmazdım çoğu kez... Onun açtığı bu fırsatla, çöle dair geleneksel hayatın ötesini keşfetme imkânına da kavuşuyordum... Babamın ve dedemin yani ailedeki etkin erkeklerin iltifatı da eşlik edince buna... Teym ailesinin hiç eksik olmayan saygıdeğer misafirleriyle oturup kalkar, uzak yollardan gelmiş seyyahların anlattığı hikâyeleri dinler, çoğu ailede ancak erkek çocukların yaptığı şiir ve soy ağacı ezberleme işlerine alıştırılır, ihtiyar bilgilerle konuşmasına izin verilir bir kız çocuğuydum işte...

Konuşmama ve soru sormama, nezaket ve hitabet kuralları çerçevesinde, her zaman fırsat tanınmıştır. Sanırım bu, beni daha sonra yaşayacaklarıma alıştıracak bir kaderi de ilmek ilmek örüyordu... Bazen sıkıntılı bazense neşeli saatlerinde bana "Konuş Hümeysra..." diyecek Son Elçi'ye hazırlanıyordum belki de... Allah'ın sözünün muhatabı ve muradı olan Resulallah'ın(s) sözünün muhatabı ve muradı olmaya hazırlandığımı henüz bilmediğim o çocukluk günlerimde...

Beni ve sözlerimi ilk keşfeden kişiydi Esmâ...

"Aişe, meraktır, Aişe hiç bitmeyen sorudur..." deyip saçlarımı okşardı ablam...

Bazen pencereden uzaklara doğru bakarken veya uyku tutmayan yaz gecelerinde gözlerimi yıldızlardan çekip alamadığım vakitlerde, sessizce arkamdan yaklaşır, ellerini usulca koyduğu omuzlarımdan ılık nefesiyle söylerdi; “Aişe'nin güzel gözleri hiç mi yorulmaz...”

“Aişe, gözlerdir” derdi ablam, iri ve uykusuz gözlerimi, parmak uçlarıyla örterken gülümserdi...

“Aişe, kulaktır” derdi bazen de... Dikkatimi çekmek istediği vakitlerde...

Gördüğünü çok iyi görüp işittiğini çok iyi işitmek üzere yetiştirilmiş bir avcıya benziyordum sanırım. Hiçbir cümleyi, hatta küçük bir ayrıntıyı bile kaçırmadan daima zinde tutulan bir hafızanın eğitimiyle geçti çocukluğum.

Ayrıntı, ayrıntı, ayrıntı...

Soylu bir ailede yetişmiş olmanın bir çocuğa bahşedebileceği en büyük imkân, onun detayları fark ederek büyümesi anlamına gelirdi Arap âdetlerinde. Ve detay... Ağır ve zorlu çöl koşullarında, hayatın sadece sürmesi değil, belleğin, o anın içinden geçerken aynı anda geleceği de kurması anlamındaydı... Ve sorumluluk. Ayrıntı bilgisinin bize çok küçük yaşlarda yüklediği bir borç ve bunun mukabilinde bahşettiği saygınlığı... Bu bakımdan, sual sorma hakkı, sözgelimi bir konuda karar verilirken örülen zihinsel çerçeve, seçkinlerin öncülüğünde yürürdü Mekke'de. Tabakaları vardı şehrin, hatta en üstteki eşrafın bile kendi içinde mertebelerle belirlenmiş saygınlık makamları...

Sorgulama ve hüküm verme... Eşrafa dair bir tavırdı bu, avamın, zayıf ve güçsüz kesimlerince maalesef ne soru sormaya, ne de kararlara katılımı nerdeyse imkânsızdı... Söz hakkı güçlülerindi. Özgürlük ve onur da tıpkı söz hakkı gibi, seçkinlerin, zariflerin, güç sahiplerinin elindeydi... Ben bunun yoksunluğunu, takdir-i ilahidir elbette, hayatımın hiçbir safhasında tatmadım... Sözün ve hükmün kıızıydım her zaman. Bunun sorumluluğu hem kul